

TRACTATENBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN

JAARGANG 1957 Nr. 22

A. TITEL

*Verdrag betreffende de status van staatlozen, met bijlagen;
New York, 28 september 1954*

B. TEKST

De Engelse en de Franse tekst van Verdrag en bijlagen zijn in *Trb.* 1955, 42 geplaatst.

Bij proces-verbaal van 22 augustus 1955 heeft de Juridisch Raad der Verenigde Naties, na verkregen instemming der Staten voor wie het Verdrag was ondertekend, een correctie aangebracht in de Engelse tekst van artikel 24, lid 1 (b), van het Verdrag. De in de aanhef van dat lid voorkomende zinsnede (*Trb.* 1955, 42, blz. 16, derde en vierde regel van boven) „... in respect of employment, injury, ...” moet worden gelezen: „... in respect of employment injury, ...”.

Behalve voor de op blz. 44 tot en met 46 van *Trb.* 1955, 42 genoemde Staten is het Verdrag nog ondertekend voor:

de Philippijnen 22 juni 1955

(a) *As regards Article 17, paragraph 1, granting stateless persons the right to engage in wage-earning employment, my Government finds that this provision conflicts with the Philippine Immigration Act of 1940, as amended, which classifies as excludable aliens under Section 29 those coming to the Philippines to perform unskilled labor, and permits the admission of prearranged employees under Section 9 (g) only when there are no persons in the Philippines willing and competent to perform the labor or service for which the admission of aliens is desired.*

(b) *As regards Article 31, paragraph 1, to the effect that “the Contracting States shall not expel a stateless person lawfully in their territory save on grounds of national security or public order,” this provision would unduly restrict the power of the Philippine Government to deport undesirable aliens under*

Section 37 of the same Immigration Act which states the various grounds upon which aliens may be deported.

Upon signing the Convention on behalf of the Philippine Government, I am therefore hereby registering its non-conformity to the provisions of Article 17, paragraph 1, and Article 31, paragraph 1, thereof, for the reasons stated in (a) and (b) above.

Luxemburg 28 oktober 1955

C. VERTALING

VERDRAG BETREFFENDE DE STATUS VAN STAATLOZEN **PRÉAMBULE**

De Hoge Verdragsluitende Partijen,

Overwegende, dat het Handvest van de Verenigde Naties en de op 10 december 1948 door de Algemene Vergadering goedgekeurde Universele Verklaring van de Rechten van de Mens het beginsel hebben bevestigd, dat de menselijke wezens, zonder onderscheid, de fundamentele rechten van de mens en vrijheden dienen te genieten,

Overwegende, dat de Verenigde Naties bij verschillende gelegenheden blijk hebben gegeven van haar grote bezorgdheid voor de staatlozen en er naar gestreefd hebben de uitoefening van deze fundamentele rechten en vrijheden door de staatlozen in de grootst mogelijke mate te verzekeren,

Overwegende, dat alleen op die staatlozen die tevens vluchtelingen zijn van toepassing is het Verdrag betreffende de status van vluchtelingen van 28 juli 1951, en dat er vele staatlozen zijn op wie dat Verdrag niet toepasselijk is,

Overwegende, dat het wenselijk is, de status van staatlozen door middel van een internationale overeenkomst te regelen en te verbeteren,

Zijn het volgende overeengekomen:

HOOFDSTUK I

Algemene bepalingen

Artikel 1

Definitie van de term „staatloze”

1. Voor de toepassing van dit Verdrag geldt als „staatloze” een persoon die door geen enkele Staat, krachtens diens wetgeving, als onderdaan wordt beschouwd.

2. Dit Verdrag is niet van toepassing:

(i) op personen die thans bescherming of bijstand genieten van andere organen of instellingen van de Verenigde Naties dan van de Hoge Commissaris van de Verenigde Naties voor de Vluchtelingen, zolang zij die bescherming of bijstand genieten;

(ii) op personen die door de bevoegde autoriteiten van het land waarin zij zich hebben gevestigd, beschouwd worden de rechten en verplichtingen te hebben, aan het bezit van de nationaliteit van dat land verbonden;

(iii) op personen ten aanzien van wie er ernstige redenen zijn om te veronderstellen dat:

- (a) zij een misdrijf tegen de vrede, een oorlogsmisdrijf of een misdrijf tegen de menselijkheid hebben begaan, zoals omschreven in de internationale overeenkomsten welke zijn opgesteld om bepalingen met betrekking tot deze misdrijven in het leven te roepen;
- (b) zij een ernstig, niet-politiek misdrijf hebben begaan buiten het land hunner vestiging, voordat zij tot dit land werden toegelaten;
- (c) zij zich schuldig hebben gemaakt aan handelingen welke in strijd zijn met de doelstellingen en beginselen van de Verenigde Naties.

Artikel 2

Algemene verplichtingen

Elke staatloze heeft plichten tegenover het land waarin hij zich bevindt. Deze plichten brengen in het bijzonder mede, dat de staatloze zich houdt zowel aan de wetten en voorschriften als aan de maatregelen, genomen voor de handhaving van de openbare orde.

Artikel 3

Non-discriminatie

De Verdragsluitende Staten zullen zonder onderscheid naar ras, godsdienst of land van herkomst de bepalingen van dit Verdrag op staatlozen toepassen.

Artikel 4

Godsdienst

De Verdragsluitende Staten zullen de staatlozen op hun grondgebied ten minste even gunstig behandelen als hun onderdanen, wat betreft de vrijheid tot uitoefening van hun godsdienst en de vrijheid ten aanzien van de godsdienstige opvoeding van hun kinderen.

Artikel 5

Rechten onafhankelijk van dit Verdrag verleend

Geen der bepalingen van dit Verdrag maakt inbreuk op de rechten en voordelen, welke door een Verdragsluitende Staat onafhankelijk van dit Verdrag aan staatlozen zijn verleend.

Artikel 6

De term „onder dezelfde omstandigheden”

Voor de toepassing van dit Verdrag houdt de term „onder dezelfde omstandigheden” in, dat een staatloze voor de uitoefening van een recht moet voldoen aan alle eisen (waaronder begrepen die betreffende de duur van en de voorwaarden voor tijdelijk verblijf of vestiging) waaraan hij zou moeten voldoen indien hij geen staatloze was, met uitzondering van de eisen waaraan, wegens hun aard, een staatloze niet kan voldoen.

Artikel 7

Vrijstelling van de voorwaarde van wederkerigheid

1. Behoudens de gevallen dat dit Verdrag gunstiger bepalingen bevat, zal een Verdragsluitende Staat staatlozen op dezelfde wijze behandelen als vreemdelingen in het algemeen.

2. Na een driejarig verblijf genieten alle staatlozen vrijstelling van de voorwaarde van wettelijke wederkerigheid op het grondgebied van de Verdragsluitende Staten.

3. Elke Verdragsluitende Staat zal aan staatlozen de rechten en voordelen blijven toekennen waarop dezen, bij het ontbreken van de voorwaarde van wederkerigheid, reeds recht hadden op de datum van inwerkingtreding van dit Verdrag voor die Staat.

4. De Verdragsluitende Staten zullen in welwillende overweging nemen om aan staatlozen, bij het ontbreken van de voorwaarde van wederkerigheid, rechten en voordelen te verlenen buiten die waarop zij krachtens de leden 2 en 3 aanspraak kunnen maken, alsmede om de vrijstelling van de voorwaarde van wederkerigheid uit te strekken tot staatlozen die niet aan de in de leden 2 en 3 bedoelde voorwaarden voldoen.

5. De bepalingen van de leden 2 en 3 zijn zowel van toepassing op de rechten en voordelen, bedoeld in de artikelen 13, 18, 19, 21 en 22 van dit Verdrag, als op de rechten en voordelen, waarin dit Verdrag niet voorziet.

Artikel 8

Vrijstelling van buitengewone maatregelen

De Verdragsluitende Staten zullen de buitengewone maatregelen welke kunnen worden genomen tegen de persoon, de goederen of de belangen van onderdanen of vroegere onderdanen van een vreemde

Staat, niet op een staatloze toepassen enkel op grond van het feit, dat hij vroeger de nationaliteit van de betreffende vreemde Staat heeft bezeten. De Verdragsluitende Staten die krachtens hun wetgeving niet het in dit artikel neergelegde algemene beginsel kunnen toepassen, zullen in de daarvoor in aanmerking komende gevallen vrijstelling ten gunste van zodanige staatlozen verlenen.

Artikel 9

Voorlopige maatregelen

Geen der bepalingen in dit Verdrag vormt een belemmering voor een Verdragsluitende Staat om, in tijd van oorlog of andere ernstige en buitengewone omstandigheden, ten aanzien van een bepaald persoon de voorlopige maatregelen te nemen, welke deze Staat noodzakelijk acht voor zijn nationale veiligheid, in afwachting van de vaststelling door de Verdragsluitende Staat, dat die persoon werkelijk een staatloze is en dat de handhaving van die maatregelen te zijnen aanzien noodzakelijk is in het belang van de nationale veiligheid.

Artikel 10

Ononderbroken verblijf

1. Wanneer een staatloze gedurende de Tweede Wereldoorlog is gedeporteerd en overgebracht naar het grondgebied van een Verdragsluitende Staat en aldaar verblijf, wordt de periode van een zodanig gedwongen tijdelijk verblijf beschouwd als rechtmatig verblijf op dat grondgebied.

2. Wanneer een staatloze gedurende de Tweede Wereldoorlog is gedeporteerd uit het grondgebied van een Verdragsluitende Staat en vóór de datum van inwerkingtreding van dit Verdrag daarheen is teruggekeerd teneinde aldaar te verblijven, wordt de periode van verblijf vóór en na deze gedwongen verplaatsing, voor alle doeleinden waarvoor ononderbroken verblijf is vereist, beschouwd als één enkele ononderbroken periode.

Artikel 11

Staatloze zeelieden

Indien staatlozen geregeld als schepeling dienst doen aan boord van een schip dat de vlag voert van een Verdragsluitende Staat, zal die Staat in welwillende overweging nemen om hun toe te staan zich op zijn grondgebied te vestigen en om hun reisdocumenten te verstrekken of hen tijdelijk toe te laten op zijn grondgebied, in het bijzonder teneinde hun vestiging in een ander land te vergemakkelijken.

HOOFDSTUK II

Juridische status

Artikel 12

Persoonlijke staat

1. De persoonlijke staat van een staatloze wordt beheerst door de wet van het land van zijn woonplaats, of, indien hij geen woonplaats heeft, van het land van zijn verblijf.

2. De rechten welke de staatloze vroeger heeft verkregen en welke uit de persoonlijke staat voortvloeien, in het bijzonder de rechten voortvloeiende uit het huwelijk, zullen door een Verdragsluitende Staat worden geëerbiedigd, behoudens dat, zo nodig, de staatloze de door de wet van die Staat vereiste formaliteiten moet vervullen. Deze bepaling is alleen van toepassing op rechten welke door de wet van die Staat zouden zijn erkend indien de betrokkene niet staatloos was geworden.

Artikel 13

Roerende en onroerende goederen

De Verdragsluitende Staten zullen een staatloze zo gunstig mogelijk behandelen en in elk geval niet minder gunstig dan vreemdelingen in het algemeen onder dezelfde omstandigheden, wat betreft het verkrijgen van roerende en onroerende goederen en andere daarop betrekking hebbende rechten, alsmede huur en andere overeenkomsten betreffende roerende en onroerende goederen.

Artikel 14

Auteursrechten en industriële eigendom

Wat betreft de bescherming van de industriële eigendom, zoals uitvindingen, ontwerpen en modellen, handelsmerken, handelsnamen en de rechten op werken van letterkunde, kunst en wetenschap, geniet een staatloze in het land waar hij zijn gewone verblijfplaats heeft, dezelfde bescherming als de onderdanen van dat land. Op het grondgebied van elke andere Verdragsluitende Staat geniet hij dezelfde bescherming als op dat grondgebied wordt verleend aan de onderdanen van het land waar hij zijn gewone verblijfplaats heeft.

Artikel 15

Recht van vereniging

Wat betreft niet-politieke verenigingen, verenigingen zonder het oogmerk om winst te maken en vakverenigingen, zullen de Verdragsluitende Staten de rechtmatig op hun grondgebied verblijvende staatlozen zo gunstig mogelijk behandelen en in elk geval niet minder gunstig dan vreemdelingen in het algemeen onder dezelfde omstandigheden.

Artikel 16*Rechtsingang*

1. Een staatloze heeft het genot van rechtsingang op het grondgebied van alle Verdragsluitende Staten.

2. Een staatloze geniet in de Verdragsluitende Staat waar hij zijn gewone verblijfplaats heeft, dezelfde behandeling als een onderdaan, wat betreft rechtsingang, waaronder begrepen rechtsbijstand en vrijstelling van de cautio judicatum solvi.

3. In andere Verdragsluitende Staten dan die waar hij zijn gewone verblijfplaats heeft, geniet een staatloze, wat betreft de in lid 2 bedoelde aangelegenheden, dezelfde behandeling als een onderdaan van het land waar hij zijn gewone verblijfplaats heeft.

HOOFDSTUK III**Winstgevende arbeid****Artikel 17***Loonarbeid*

1. De Verdragsluitende Staten zullen de rechtmatig op hun grondgebied verblijvende staatlozen zo gunstig mogelijk behandelen en in elk geval niet minder gunstig dan vreemdelingen in het algemeen onder dezelfde omstandigheden, wat betreft het recht om loonarbeid te verrichten.

2. De Verdragsluitende Staten zullen in welwillende overweging nemen, de rechten van alle staatlozen met betrekking tot loonarbeid gelijk te stellen met die van hun onderdanen, en in het bijzonder van die staatlozen die hun grondgebied zijn binnengekomen ingevolge programma's van aanwerving van arbeidskrachten of ingevolge immigratieplannen.

Artikel 18*Zelfstandige beroepen*

De Verdragsluitende Staten zullen een rechtmatig op hun grondgebied verblijvende staatloze zo gunstig mogelijk behandelen en in elk geval niet minder gunstig dan vreemdelingen in het algemeen onder dezelfde omstandigheden, wat betreft het recht om voor eigen rekening in landbouw, industrie, ambacht en handel werkzaam te zijn en commerciële of industriële vennootschappen op te richten.

Artikel 19*Vrije beroepen*

Elke Verdragsluitende Staat zal de rechtmatig op zijn grondgebied verblijvende staatlozen die houders zijn van diploma's welke door de

bevoegde autoriteiten van die Staat worden erkend, en die een vrij beroep wens en uit te oefenen, zo gunstig mogelijk behandelen en in elk geval niet minder gunstig dan vreemdelingen in het algemeen onder dezelfde omstandigheden.

HOOFDSTUK IV

Welzijn

Artikel 20

Distributie

Wanneer een distributie-stelsel bestaat, dat op de gehele bevolking van toepassing is en de algemene verdeling van schaarse goederen regelt, zullen de staatlozen op dezelfde wijze worden behandeld als de onderdanen.

Artikel 21

Huisvesting

Wat de huisvesting betreft, zullen de Verdragsluitende Staten, voor zover deze aangelegenheid geregeld is bij de wet of door voorschriften dan wel onderworpen is aan overheidstoezicht, de rechtmatig op hun grondgebied verblijvende staatlozen zo gunstig mogelijk behandelen en in elk geval niet minder gunstig dan vreemdelingen in het algemeen onder dezelfde omstandigheden.

Artikel 22

Openbaar onderwijs

1. De Verdragsluitende Staten zullen, wat het lager onderwijs betreft, de staatlozen op dezelfde wijze behandelen als de onderdanen.
2. De Verdragsluitende Staten zullen de staatlozen zo gunstig mogelijk behandelen en in elk geval niet minder gunstig dan vreemdelingen in het algemeen onder dezelfde omstandigheden, wat betreft andere categorieën van onderwijs dan lager onderwijs en, in het bijzonder, wat betreft de toelating tot de studie, de erkenning van buitenlandse schoolcertificaten, universitaire diploma's en graden, de vermindering van studiegelden en de toekenning van beurzen.

Artikel 23

Ondersteuning van overheidswege

De Verdragsluitende Staten zullen de rechtmatig op hun grondgebied verblijvende staatlozen, wat de ondersteuning en bijstand van overheidswege ter voorziening in het levensonderhoud betreft, op dezelfde wijze als hun onderdanen behandelen.

Artikel 24

Arbeidswetgeving en sociale zekerheid

1. De Verdragsluitende Staten zullen de rechtmatig op hun grondgebied verblijvende staatlozen op dezelfde wijze behandelen als de onderdanen, wat de volgende aangelegenheden betreft:

(a) Voor zover deze aangelegenheden zijn geregeld bij de wet of door voorschriften dan wel onderworpen zijn aan overheidstoezicht: beloning, met inbegrip van gezinsuitkeringen welke daarvan deel uitmaken, werktijden, overwerk, betaald verlof, beperking van huisarbeid, minimum-leeftijd voor arbeid in loondienst, leerlingensstelsel en vakopleiding, arbeid van vrouwen en jeugdige personen, en aanspraken uit collectieve arbeidsovereenkomsten;

(b) Sociale zekerheid (wettelijke voorschriften betreffende arbeidsongevallen, beroepsziekten, moederschap, ziekte, invaliditeit, ouderdom, overlijden, werkloosheid, gezinslasten en elk ander risico dat, overeenkomstig de nationale wetgeving, valt onder een stelsel van sociale zekerheid), behoudens:

- (I) Passende regelingen voor de handhaving van verkregen rechten en van rechten welker verkrijging een aanvang heeft genomen;
- (II) Bijzondere, door de nationale wetgeving van het land van verblijf voorgeschreven regelingen betreffende uitkeringen of gedeeltelijke uitkeringen, geheel betaalbaar uit openbare geldmiddelen, alsmede uitkeringen, gedaan aan hen die niet voldoen aan de voor de toekenning van een normale uitkering gestelde voorwaarden inzake bijdragen.

2. Het recht op schadeloosstelling wegens het overlijden van een staatloze, veroorzaakt door een arbeidsongeval of een beroepsziekte, wordt niet aangetast door het feit, dat de rechthebbende buiten het grondgebied van de Verdragsluitende Staat is gevestigd.

3. De Verdragsluitende Staten zullen de voordelen van tussen hen gesloten of nog te sluiten overeenkomsten betreffende de handhaving van verkregen rechten of van rechten welker verkrijging een aanvang heeft genomen op het gebied van sociale zekerheid, uitstrekken tot staatlozen, voor zover dezen voldoen aan de voorwaarden, gesteld aan de onderdanen van de Staten die partij zijn bij de overeenkomsten in kwestie.

4. De Verdragsluitende Staten zullen in welwillende overweging nemen om, voor zover mogelijk, de voordelen van soortgelijke overeenkomsten welke van kracht zijn of zullen worden tussen deze Verdragsluitende Staten en niet-Verdragsluitende Staten, uit te strekken tot staatlozen.

HOOFDSTUK V

Administratieve maatregelen

Artikel 25

Administratieve bijstand

1. Wanneer de uitoefening van een recht door een staatloze normaal de medewerking zou vereisen van buitenlandse autoriteiten op wie hij geen beroep kan doen, zullen de Verdragsluitende Staten op wier grondgebied hij verblijft, zorg dragen, dat zodanige medewerking hem wordt verleend door hun eigen autoriteiten.

2. De in lid 1 bedoelde autoriteit of autoriteiten zullen aan staatlozen de documenten of verklaringen verstrekken of onder haar toezicht doen verstrekken, welke normaal aan vreemdelingen zouden worden verstrekt door of door tussenkomst van hun nationale autoriteiten.

3. De aldus verstrekte documenten of verklaringen zullen strekken tot vervanging van de officiële bewijsstukken welke aan vreemdelingen door of door tussenkomst van hun nationale autoriteiten worden afgegeven, en zullen geloof verdienen behoudens tegenbewijs.

4. Onverminderd de uitzonderingen welke ten gunste van behoeftigen worden toegestaan, mogen de in dit artikel genoemde diensten worden belast; maar deze heffingen moeten matig zijn en evenredig aan die welke aan de onderdanen voor soortgelijke diensten worden opgelegd.

5. De bepalingen van dit artikel doen geen afbreuk aan de artikelen 27 en 28.

Artikel 26

Bewegingsvrijheid

Elke Verdragsluitende Staat zal aan de rechtmatig op zijn grondgebied vertoevende staatlozen het recht verlenen er hun verblijf te kiezen en zich vrij op dat grondgebied te bewegen, onverminderd de voorschriften welke op vreemdelingen in het algemeen van toepassing zijn onder dezelfde omstandigheden.

Artikel 27

Identiteitspapieren

De Verdragsluitende Staten zullen identiteitspapieren verstrekken aan elke staatloze op hun grondgebied, die niet in het bezit is van een geldig reisdocument.

Artikel 28

Reisdocumenten

De Verdragsluitende Staten zullen aan de rechtmatig op hun grondgebied verblijvende staatlozen reisdocumenten verstrekken voor het reizen buiten dat grondgebied, tenzij dwingende redenen van nationale veiligheid of openbare orde zich daartegen verzetten; de bepalingen van de Bijlage van dit Verdrag zijn van toepassing op deze documenten. De Verdragsluitende Staten kunnen een zodanig reisdocument verstrekken aan elke andere staatloze op hun grondgebied; in het bijzonder zullen zij in welwillende overweging nemen, een zodanig reisdocument te verstrekken aan staatlozen op hun grondgebied, die niet in staat zijn een reisdocument te verkrijgen van het land van hun rechtmatig verblijf.

Artikel 29

Fiscale lasten

1. De Verdragsluitende Staten zullen staatlozen niet aan andere of hogere rechten, heffingen of belastingen, van welke benaming ook, onderwerpen dan die welke worden of kunnen worden geheven ten aanzien van hun onderdanen onder soortgelijke omstandigheden.

2. Geen der bepalingen van het voorgaand lid vormt een belemmering voor de toepassing op staatlozen van de wetten en voorschriften betreffende de heffingen met betrekking tot de verstrekking aan vreemdelingen van administratieve documenten, waaronder begrepen identiteitspapieren.

Artikel 30

Transfer van activa

1. Elke Verdragsluitende Staat zal, overeenkomstig zijn wetten en voorschriften, aan staatlozen toestaan de activa welke zij binnen zijn grondgebied hebben gebracht, over te maken naar een ander land waar zij zijn toegelaten om zich opnieuw te vestigen.

2. Elke Verdragsluitende Staat zal de verzoeken in welwillende overweging nemen, welke worden ingediend door staatlozen om toestemming te verkrijgen alle andere activa over te maken, welke noodzakelijk zijn voor hun nieuwe vestiging in een ander land waar zij zijn toegelaten.

Artikel 31

Uitzetting

1. De Verdragsluitende Staten zullen een rechtmatig op hun grondgebied vertoevende staatloze niet uitzetten behoudens om redenen van nationale veiligheid of openbare orde.

2. De uitzetting van een zodanige staatloze zal alleen mogen plaatsvinden ter uitvoering van een besluit dat is genomen in overeenstemming met de wettelijk voorziene procedure. Behoudens indien

dwingende redenen van nationale veiligheid zich daartegen verzetten, is het de staatloze toegestaan bewijs over te leggen om zich vrij te pleiten, alsmede zich te wenden tot een bevoegde autoriteit en zich te dien einde te doen vertegenwoordigen bij die autoriteit of bij een of meer speciaal door die bevoegde autoriteit aangewezen personen.

3. De Verdragsluitende Staten zullen een zodanige staatloze een redelijk uitstel gunnen teneinde hem in staat te stellen te pogen in een ander land rechtmatig toegelaten te worden. De Verdragsluitende Staten behouden het recht, gedurende dat uitstel, zodanige interne maatregelen toe te passen als zij noodzakelijk achten.

Artikel 32

Naturalisatie

De Verdragsluitende Staten zullen, voor zover mogelijk, de assimilatie en naturalisatie van staatlozen vergemakkelijken. Zij zullen in het bijzonder er naar streven de naturalisatie-procedure te bespoedigen en de tarieven en kosten van deze procedure zoveel mogelijk te verminderen.

HOOFDSTUK VI

Slotbepalingen

Artikel 33

Inlichtingen betreffende de nationale wetten en voorschriften

De Verdragsluitende Staten zullen aan de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties mededeling doen van de wetten en voorschriften, welke zij mochten aannemen om de toepassing van dit Verdrag te verzekeren.

Artikel 34

Beslechting van geschillen

Elk geschil tussen partijen bij dit Verdrag betreffende de uitlegging of toepassing daarvan, hetwelk niet op andere wijze kan worden beslecht, zal op verzoek van een van de partijen bij het geschil worden voorgelegd aan het Internationale Gerechtshof.

Artikel 35

Ondertekening, bekrachtiging en toetreding

1. Dit Verdrag staat tot 31 december 1955 open voor ondertekening op het Hoofdkwartier van de Verenigde Naties.
2. Het zal open staan voor ondertekening voor:
 - (a) elke Staat die lid is van de Verenigde Naties;
 - (b) elke andere Staat die werd uitgenodigd voor de Conferentie van de Verenigde Naties betreffende de status van staatlozen; en

(c) elke Staat tot wie door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties een uitnodiging wordt gericht tot ondertekening of toetreding.

3. Het Verdrag zal worden bekrachtigd en de akten van bekrachtiging zullen worden nedergelegd bij de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties.

4. Het Verdrag staat open voor toetreding door de Staten, bedoeld in lid 2 van dit artikel. Toetreding zal plaatsvinden door de nederlegging van een akte van toetreding bij de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties.

Artikel 36

Territoriale toepassingsclausule

1. Iedere Staat mag bij de ondertekening, bekrachtiging of toetreding verklaren, dat dit Verdrag eveneens van toepassing is op het geheel of een deel der grondgebieden voor welke internationale betrekkingen die Staat verantwoordelijk is. Een zodanige verklaring zal van kracht worden op het ogenblik van inwerkingtreding van het Verdrag voor de betrokken Staat.

2. Te allen tijde nadien zal een zodanige uitbreiding geschieden door middel van een tot de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties gerichte kennisgeving en van kracht worden op de negentigste dag, volgend op de datum waarop de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties de kennisgeving heeft ontvangen of op de datum van inwerkingtreding van het Verdrag voor de betrokken Staat, indien deze datum later is.

3. Wat betreft de grondgebieden waarop dit Verdrag bij de ondertekening, bekrachtiging of toetreding niet van toepassing is, zal elke betrokken Staat de mogelijkheid onderzoeken om zo spoedig mogelijk de nodige maatregelen te nemen teneinde de toepassing van dit Verdrag uit te breiden tot bedoelde gebieden, behoudens de toestemming der Regeringen van deze gebieden, in de gevallen waarin zulks om constitutionele redenen vereist mocht zijn.

Artikel 37

Federale clausule

In het geval van een federale of niet-eenheidsstaat zijn de volgende bepalingen van toepassing:

(a) Wat betreft de artikelen van dit Verdrag, welke vallen binnen de wetgevende bevoegdheid van de federale wetgevende macht, zullen de verplichtingen van de federale Regering in dit opzicht dezelfde zijn als die van de Partijen die geen federale Staten zijn;

(b) Wat betreft de artikelen van dit Verdrag, welke vallen binnen de wetgevende bevoegdheid van de samenstellende staten, provincies

of kantons, die krachtens het constitutionele stelsel van de federatie niet gehouden zijn wetgevende maatregelen te nemen, zal de federale Regering bedoelde artikelen zo spoedig mogelijk met een gunstige aanbeveling ter kennis brengen van de bevoegde autoriteiten der staten, provincies of kantons;

(c) Een federale Staat die partij is bij dit Verdrag, zal, op het door tussenkomst van de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties overgebrachte verzoek van enige andere Verdragsluitende Staat, een verklaring verstrekken van de in de federatie en haar samenstellende delen geldende wetten en gebruiken met betrekking tot enige bepaling van het Verdrag, waaruit blijkt in hoeverre door een wettelijke of andere maatregel uitvoering is gegeven aan die bepaling.

Artikel 38

Voorbehouden

1. Bij de ondertekening, bekrachtiging of toetreding mag elke Staat voorbehouden ten aanzien van artikelen van dit Verdrag maken, met uitzondering van de artikelen 1, 3, 4, 16 (1) en 33 tot en met 42.

2. Elke Verdragsluitende Staat die overeenkomstig lid 1 van dit artikel een voorbehoud maakt, kan het voorbehoud te allen tijde intrekken door middel van een daartoe strekkende mededeling aan de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties.

Artikel 39

Inwerkingtreding

1. Dit Verdrag zal in werking treden op de negentigste dag, volgend op de datum van nederlegging van de zesde akte van bekrachtiging of toetreding.

2. Voor elke Staat die na de nederlegging van de zesde akte van bekrachtiging of toetreding het Verdrag bekrachtigt of daartoe toetreedt, zal het Verdrag in werking treden op de negentigste dag, volgend op de datum van de nederlegging door die Staat van zijn akte van bekrachtiging of toetreding.

Artikel 40

Opzegging

1. Elke Verdragsluitende Staat mag dit Verdrag te allen tijde opzeggen door middel van een tot de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties gerichte kennisgeving.

2. De opzegging zal voor de betrokken Staat van kracht worden één jaar na de datum waarop de kennisgeving door de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties is ontvangen.

3. Elke Staat die op grond van artikel 36 een verklaring of een kennisgeving heeft gedaan, mag, te allen tijde nadien, door middel van een kennisgeving aan de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties, verklaren, dat één jaar nadat de Secretaris-Generaal deze kennisgeving heeft ontvangen, het Verdrag niet langer van toepassing zal zijn op het in de kennisgeving aangegeven grondgebied.

Artikel 41

Herziening

1. Elke Verdragsluitende Staat mag te allen tijde, door middel van een kennisgeving aan de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties, om herziening van dit Verdrag verzoeken.

2. De Algemene Vergadering van de Verenigde Naties zal aanbevelen welke stappen, zo nodig, naar aanleiding van dit verzoek dienen te worden genomen.

Artikel 42

Kennisgevingen door de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties

De Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties zal aan alle Staten-Leden van de Verenigde Naties en aan de niet-Leden bedoeld in artikel 35, mededeling doen van:

(a) de ondertekeningen, bekrachtigingen en toetredingen overeenkomstig artikel 35;

(b) de verklaringen en kennisgevingen overeenkomstig artikel 36;

(c) de voorbehouden, gemaakt of ingetrokken overeenkomstig artikel 38;

(d) de datum waarop dit Verdrag in werking treedt overeenkomstig artikel 39;

(e) de opzeggingen en kennisgevingen overeenkomstig artikel 40;

(f) de verzoeken tot herziening overeenkomstig artikel 41.

TEN BLIJKE WAARVAN de ondergetekenden, behoorlijk gevolmachtigd, dit Verdrag uit naam van hun onderscheidene Regeringen hebben ondertekend.

GEDAAN te New York de achtentwintigste september negentienhonderd vierenvijftig, in een enkel exemplaar, waarvan de Engelse, de Franse en de Spaanse tekst gelijkelijk authentiek zijn en hetwelk zal worden nedergelegd in het Archief van de Verenigde Naties en waarvan de voor eensluidend gewaarmerkte afschriften zullen worden toegezonden aan alle Staten-Leden van de Verenigde Naties en aan de niet-Leden bedoeld in artikel 35.

BIJLAGE

Paragraaf 1

1. Het in artikel 28 van dit Verdrag bedoelde reisdocument zal aangeven dat de houder een staatloze is overeenkomstig de bepalingen van het Verdrag van 28 september 1954.

2. Het document zal in ten minste twee talen worden opgesteld, waarvan één de Engelse of de Franse taal moet zijn.

3. De Verdragsluitende Staten zullen overwegen of het wenselijk is het hieraan als bijlage gehechte modelreisdocument te aanvaarden.

Paragraaf 2

Onverminderd de in het land van afgifte geldende voorschriften, mogen kinderen worden vermeld in het reisdocument van één der ouders, of, in bijzondere omstandigheden, van een andere volwassene.

Paragraaf 3

De terzake van de afgifte van het document te heffen rechten mogen niet het laagste, voor de nationale paspoorten geldend tarief overschrijden.

Paragraaf 4

Behoudens in bijzondere of uitzonderingsgevallen, zal het document geldig moeten zijn voor het grootst mogelijke aantal landen.

Paragraaf 5

De geldigheidsduur van het document zal ten minste 3 maanden en ten hoogste 2 jaar zijn.

Paragraaf 6

1. De vernieuwing of de verlenging van de geldigheidsduur van het document behoort tot de bevoegdheid van de autoriteit die het heeft afgegeven, zolang de houder zich niet rechtmatig op een ander grondgebied heeft gevestigd en rechtmatig verblijft op het grondgebied van genoemde autoriteit. Deze afgifte van een nieuw document behoort, onder dezelfde voorwaarden, tot de bevoegdheid van de autoriteit die het vorige document heeft afgegeven.

2. De diplomatieke of consulaire vertegenwoordigers kunnen worden gemachtigd de geldigheid van door hun onderscheiden regeringen verstrekte reisdocumenten voor de duur van ten hoogste zes maanden te verlengen.

3. De Verdragsluitende Staten zullen in welwillende overweging nemen, de geldigheidsduur van reisdocumenten te hernieuwen of te verlengen of nieuwe documenten te verstrekken aan niet langer rechtmatig op hun grondgebied verblijvende staatlozen die niet in

staat zijn een reisdocument te verkrijgen van het land van hun rechtmatig verblijf.

Paragraaf 7

De Verdragsluitende Staten zullen de geldigheid erkennen van de overeenkomstig de bepalingen van artikel 28 van dit Verdrag verstrekte reisdocumenten.

Paragraaf 8

De bevoegde autoriteiten van het land waarheen de staatloze zich wenst te begeven, zullen, indien zij bereid zijn hem toe te laten en ingeval een visum vereist is, een visum plaatsen op het document waarvan hij de houder is.

Paragraaf 9

1. De Verdragsluitende Staten verbinden zich, transit-visa te verstrekken aan staatlozen die het visum voor het land van uiteindelijke bestemming hebben verkregen.

2. De verstrekking van zodanige visa kan worden geweigerd op gronden waarop weigering van een visum aan elke andere vreemdeling terecht zou geschieden.

Paragraaf 10

De rechten wegens de afgifte van visa voor vertrek, toelating of transit mogen niet het laagste, voor visa op vreemde paspoorten geldend tarief overschrijden.

Paragraaf 11

Ingeval een staatloze zich rechtmatig op het grondgebied van een andere Verdragsluitende Staat heeft gevestigd, berust de verantwoordelijkheid voor de afgifte van een nieuw reisdocument, overeenkomstig de bepalingen en voorwaarden van artikel 28, bij de bevoegde autoriteit van dat grondgebied; de staatloze is gerechtigd zich daartoe tot die autoriteit te wenden.

Paragraaf 12

De autoriteit die een nieuw reisdocument afgeeft, is verplicht het oude document in te trekken en terug te zenden naar het land van afgifte, indien in dat document is vermeld, dat het behoort te worden teruggezonden; is zulks niet het geval, dan zal de autoriteit die het nieuwe document afgeeft, het oude intrekken en vernietigen.

Paragraaf 13

1. Een overeenkomstig artikel 28 van dit Verdrag verstrekt reisdocument zal, tenzij het een bepaling bevat waaruit het tegendeel blijkt, de houder het recht geven te allen tijde gedurende de geldigheidsduur van het document op het grondgebied van de Staat die het document heeft afgegeven terug te keren. In elk geval zal de periode

gedurende welke de houder mag terugkeren naar het land dat het document heeft afgegeven niet minder dan drie maanden bedragen, behalve wanneer het land waarheen de staatloze van plan is te reizen niet eist dat het reisdocument recht geeft op terugkeer.

2. Onverminderd de bepalingen van het voorgaand lid, mag een Verdragsluitende Staat eisen dat de houder van het document zich onderwerpt aan alle formaliteiten welke voorgeschreven mochten zijn met betrekking tot het verlaten van of het terugkeren naar het grondgebied van die Staat.

Paragraaf 14

Slechts met uitzondering van het bepaalde in paragraaf 13, doen de bepalingen van deze Bijlage op geen wijze afbreuk aan de wetten en voorschriften, regelende de voorwaarden voor doorlating naar, transit door, verblijf of vestiging op en vertrek uit de grondgebieden van de Verdragsluitende Staten.

Paragraaf 15

Noch de afgifte van het document, noch de daarop gestelde aantekeningen bepalen of beïnvloeden de status van de houder, in het bijzonder wat zijn nationaliteit betreft.

Paragraaf 16

De afgifte van het document geeft de houder generlei recht op de bescherming van de diplomatieke of consulaire vertegenwoordigers van het land van afgifte en verleent aan deze vertegenwoordigers niet ipso facto het recht tot bescherming.

MODEL-REISDOCUMENT

Het verdient aanbeveling dat het document de vorm heeft van een boekje (ongeveer 15×10 centimeter), dat het zodanig wordt afgedrukt dat raderingen of wijzigingen met scheikundige of andere middelen gemakkelijk ontdekt kunnen worden, alsmede dat de woorden „Verdrag van 28 september 1954” bij het afdrucken op iedere bladzijde worden herhaald in de taal van het land van afgifte.

(Omslag van het boekje)

Reisdocument

(Verdrag van 28 september 1954)

No.

(1)

Reisdocument

(Verdrag van 28 september 1954)

Dit document verliest zijn geldigheid op
behoudens verlenging of hernieuwing van de geldigheidsduur.

Naam

Voorna(a)m(en)

Vergezeld van kind(eren).

1. Dit document is uitsluitend afgegeven teneinde de houder een reisdocument te verschaffen dat de plaats kan vervullen van een nationaal paspoort. Het document bepaalt niets omtrent de nationaliteit van de houder en is daarop niet van invloed.
2. De houder is gerechtigd naar
[aanduiding van het land welks autoriteiten het document afgeven] terug te keren tot
tenzij een latere datum hierna is vermeld. [De periode gedurende welke de houder gerechtigd is terug te keren, mag niet minder dan drie maanden zijn, tenzij het land waarheen de houder van plan is te reizen niet eist dat het reisdocument recht geeft op terugkeer.]
3. Indien de houder zich vestigt in een ander land dan dat waar dit document is afgegeven, moet hij, indien hij wederom wil reizen, een nieuw reisdocument aanvragen bij de bevoegde autoriteiten van het land van zijn verblijf. [Het oude document zal worden ingetrokken door de autoriteit die het nieuwe document afgeeft, en worden teruggezonden naar de autoriteit die het heeft afgegeven.]¹⁾

(Dit document bevat 32 bladzijden, de omslag niet inbegrepen.)

¹⁾ De zin tussen haken kan worden ingevoegd door de Regeringen die zulks wensen.

(2)

Geboorteplaats en -datum

Beroep

Tegenwoordige verblijfplaats

*) Naam (vóór het huwelijk) en voorna(am)(men) van echtgenote

*) Naam en voorna(am)(men) van echtgenoot

Persoonsbeschrijving

Lengte

Haar

Kleur der ogen

Neus

Gelaatsvorm

Gelaatskleur

Bijzondere kentekenen

Kinderen die de houder vergezellen

Naam	Voorna(am) (men)	Geboorteplaats en -datum	Geslacht
.....			
.....			
.....			
.....			

*) Doorhalen wat niet van toepassing is.

(Dit document bevat 32 bladzijden, de omslag niet inbegrepen.)

(3)

Foto van de houder en stempel van de autoriteit
die het document afgeeft

Vingerafdrukken van de houder (indien vereist)

Handtekening van de houder

(Dit document bevat 32 bladzijden, de omslag niet inbegrepen.)

(4)

1. Dit document is geldig voor de volgende landen:

.....

2. Stuk of stukken op grond waarvan dit document is afgegeven:

.....

Afgegeven te

Datum

Handtekening en stempel van de autoriteit
die het document afgeeft:

Betaalde leges:

(Dit document bevat 32 bladzijden, de omslag niet inbegrepen.)

(5)

Verlenging of hernieuwing van de geldigheidsduur

Betaalde leges: Van

Tot

Gegeven te Datum

Handtekening en stempel van de autoriteit
die de geldigheidsduur van het document
verlengt of hernieuwt:

Verlenging of hernieuwing van de geldigheidsduur

Betaalde leges: Van

Tot

Gegeven te Datum

Handtekening en stempel van de autoriteit
die de geldigheidsduur van het document
verlengt of hernieuwt:

(Dit document bevat 32 bladzijden, de omslag niet inbegrepen.)

(6)

Verlenging of hernieuwing van de geldigheidsduur

Betaalde leges: Van
Tot
Gegeven te Datum

Handtekening en stempel van de autoriteit
die de geldigheidsduur van het document
verlengt of hernieuwt:

Verlenging of hernieuwing van de geldigheidsduur

Betaalde leges: Van
Tot
Gegeven te Datum

Handtekening en stempel van de autoriteit
die de geldigheidsduur van het document
verlengt of hernieuwt:

(Dit document bevat 32 bladzijden, de omslag niet inbegrepen.)

(7—32)

Visa

In elk visum moet de naam van de houder worden vermeld.

(Dit document bevat 32 bladzijden, de omslag niet inbegrepen.)

(Voor de ondertekeningen zie na de Engelse en de Franse tekst, blz. 44 e.v. van Trb. 1955, 42 en blz. 1 hierboven. De vertaling van de bij de ondertekening gemaakte voorbehouden luidt:

Costa Rica, El Salvador, Guatemala en Honduras

Costa Rica (El Salvador, Guatemala, Honduras) ondertekent dit Verdrag onder voorbehoud dat de uitdrukkingen „een zo gunstig mogelijke behandeling” of „zo gunstig mogelijk” op welke de bepalingen van dit Verdrag van toepassing zijn welke bepalingen het voorwerp zouden kunnen zijn van een voorbehoud, niet mogen worden beschouwd in de zin dat daaronder wordt begrepen de bijzondere regeling welke aan Spaanse onderdanen wordt of zal kunnen worden toegestaan door de Zuidamerikaanse landen in het algemeen en in het bijzonder door de landen die de Verenigde Provincies van Midden-Amerika zullen vormen en die thans de Organisatie van de Middenamerikaanse Staten vormen.

Italië

De bepalingen van de artikelen 6, 7 (lid 2), 8, 17, 18, 19, 22 (lid 2), 23, 25 en 32 worden slechts als aanbevelingen erkend.

Vaticaanstad

Met uitzondering van de bepalingen ten aanzien waarvan geen voorbehoud kan worden gemaakt, is het voorbehoud als vervat in de aan het Secretariaat op 23 april 1954 overgelegde brief. Dit voorbehoud luidt als volgt: Het Verdrag zal worden toegepast op een wijze welke verenigbaar is met de bijzondere aard van Vaticaanstad en zonder afbreuk te doen aan de normen welke gelden voor toelating tot en verblijf in die Staat.

Frankrijk

De bepalingen van artikel 10, lid 2, worden door de Franse Regering geacht alleen van toepassing te zijn op staatlozen die uit Frans grondgebied werden gedeporteerd en die, vóór de datum van inwerkingtreding van dit Verdrag, wederom naar dat grondgebied zijn teruggekeerd rechtstreeks vanuit het land waarheen zij gedwongen werden zich te begeven, zonder intussen machtiging te hebben ontvangen op het grondgebied van enige andere Staat te verblijven.

de Philippijnen

(a) Wat betreft artikel 17, lid 1, waarbij aan staatlozen het recht wordt toegekend om loonarbeid te verrichten, is mijn Regering tot de slotsom gekomen, dat deze bepaling in strijd is met de Philippijnse Immigratiewet van 1940, zoals gewijzigd, waarvan paragraaf 29 bepaalt, dat vreemdelingen die naar de Philippijnen komen als ongeschoolde arbeiders, kunnen worden geweigerd en dat de toelating

krachtens paragraaf 9 (g) van werknemers ten aanzien van wie van tevoren overeenstemming is bereikt, alleen wordt toegestaan, indien er in de Philippijnen geen personen zijn die bereid en in staat zijn om de arbeid of de dienstbetrekking waarvoor de toelating van vreemdelingen wordt verlangd, te verrichten onderscheidenlijk te vervullen.

(b) Artikel 31, lid 1, waarin wordt gezegd „De Verdragsluitende Staten zullen een rechtmatig op hun grondgebied vertoevende staatloze niet uitzetten behoudens om redenen van nationale veiligheid of openbare orde”, zou een te grote beperking betekenen van de bevoegdheid van de Philippijnse Regering om ongewenste vreemdelingen uit te zetten krachtens de bepalingen van paragraaf 37 van dezelfde Immigratiewet, waarin de verschillende gronden worden opgesomd waarop vreemdelingen kunnen worden uitgezet.

Derhalve leg ik bij het ondertekenen van dit Verdrag namens de Philippijnse Regering vast, dat zij om de onder (a) en (b) hierboven vermelde redenen de bepalingen van artikel 17, lid 1, en van artikel 31, lid 1, niet aanvaardt.)

D. GOEDKEURING

Zie Trb. 1955, 42.

E. BEKRACHTIGING

De volgende Staten hebben, overeenkomstig artikel 35, lid 3, van het Verdrag, hun akte van bekrachtiging bij de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties te New York nedergelegd:

Denemarken 17 januari 1956

“Denmark is not bound by article 14 in so far as concerns the protection of rights in literary, artistic and scientific works; Denmark is not bound by article 24, paragraph 3;

The provisions of article 24, paragraph 1, under which stateless persons are in certain cases placed on the same footing as nationals, shall not oblige Denmark to grant stateless persons in every case exactly the same remuneration as that provided by law for nationals, but only to grant them what is required for their support;

Paragraph 2 of the same article shall be binding upon Denmark only if the beneficiary is a national of a State which grants Danish nationals the same treatment as its own nationals from the point of view of the benefits provided for in its relevant legislation.

Article 31 shall not oblige Denmark to grant to stateless persons a status more favourable than that accorded to aliens in general.”

Vertaling:

„Denemarken is niet gebonden door artikel 14, voor zover dit de bescherming van rechten op werken van letterkunde, kunst en wetenschap betreft.

Denemarken is niet gebonden door artikel 24, lid 3.

De bepalingen van artikel 24, lid 1, krachtens welke in bepaalde gevallen staatlozen op één lijn worden gesteld met onderdanen, leggen Denemarken niet de verplichting op, aan staatlozen onder alle omstandigheden precies dezelfde beloning toe te kennen als die welke voor onderdanen bij de wet is vastgesteld, doch hun slechts datgene toe te kennen wat voor hun levensonderhoud noodzakelijk is.

Lid 2 van hetzelfde artikel is voor Denemarken slechts bindend, indien de begunstigde onderdaan is van een Staat welke aan Deense onderdanen ten aanzien van uitkeringen welke in zijn desbetreffende wetgeving zijn vastgelegd, dezelfde behandeling toekent als aan zijn eigen onderdanen.

Artikel 31 legt Denemarken niet de verplichting op, aan staatlozen een status toe te kennen welke gunstiger is dan die welke aan vreemdelingen in het algemeen wordt toegekend.”

Noorwegen 19 november 1956

G. INWERKINGTREDDING

Zie Trb. 1955, 42.

J. GEGEVENS

Zie Trb. 1955, 42.

Voor het daar genoemde Verdrag betreffende de status van vluchtelingen zie ook Trb. 1957, 21.

Voor het daar genoemde Statuut van het Internationale Gerechtshof zie ook Trb. 1956, 119.

Het Bureau van de Hoge Commissaris van de Verenigde Naties voor de vluchtelingen, welke Hoge Commissaris wordt genoemd in artikel 1, lid 2 (i), van het onderhavige Verdrag, is per 1 januari 1951 te Genève ingesteld door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties. Zie hiervoor de uitgaven nr. 22 (april 1950, blz. 175), nr. 25 (april 1951, blz. 185) en nr. 34 (april 1954, blz. 303) van het Ministerie van Buitenlandse Zaken. Vergelijk Trb. 1952, 69, blz. 3 en 4.

Uitgegeven de veertiende februari 1957.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
J. LUNS.